

Stockholms
universitet

Rektor

BESLUT
2020-04-08

Dnr SU FV-2.1.1-1552-20

1(4)

Handläggare:
Åsa Borin
Planeringschef
Rektors kansli

Ekonomi i balans

Vid områdesövergripande rådets internat 5-6 mars 2020 diskuterades vilka åtgärder som kan vidtas för att åstadkomma målet med en ekonomi i balans. Vicerektorerna och universitetsdirektören gav inledningsvis sina bilder över hur man ser det kommande arbetet och därefter fördes diskussioner kring det förestående behovet av åtgärder.

Utifrån de förda diskussionerna men även utifrån de särskilda omständigheter som utbrottet av coronaviruset har medfört och då särskilt för utbildningen vid universitetet avser rektor att fatta beslut om uppdrag och åtgärder för att nå den övergripande målbilden – ekonomi i balans år 2023 (exkluderat redan beslutade satsningar med centralt myndighetskapital). Ekonomi i balans innebär att inkomster och utgifter är lika stora och inte genererar underskott eller överskott. För att nå det övergripande målet krävs åtgärder för att säkerställa att kostnadsutvecklingen vänds. Målbilden med ekonomi i balans år 2023 bryts ned på områdesnivå och för förvaltningen läggs ett besparingskrav för att därmed bidra till det övergripande målet ekonomi i balans.

En del i utmaningen de kommande åren är de ökade kostnaderna förknippade med olika lokalprojekt där nybyggnationen i Albano är en stor del. Hyreskostnaderna prognostiseras att öka med 160 mnkr från 2019 till 2022 vilket innebär att enhetshyran prognostiseras att öka med 24 % till 2022 jämfört med 2020. Det finns flera osäkerhetsfaktorer i dessa prognoser men det ger en indikation om kostnadsökningarna. För att nå målet med ekonomi i balans är det därför av största vikt att alla åtgärder som går att vidta för att minska ökningarna av lokalkostnader övervägs.

Verksamheten vid universitetet ska i huvudsak bedrivas med de årligt tilldelade anslagsmedlen och de bidrags- och uppdragsmedel som universitetet disponerar. Men i och med fluktuationer i tilldelning av bidragsmedel och åtaganden som sträcker sig framåt i tiden är det skäligt med ett visst myndighetskapital. En rimlig målsättning för myndighetskapitalet är att det inte bör understiga 5 procent i relation till omsättningen. Vid utgången av 2019 hade Stockholms universitet ett ackumulerat myndighetskapital på 778 mnkr. Inom detta kapital finns centralt kapital som är reserverat för redan beslutade strategiska satsningar främst inom

olika satsningar på lokalprojekt men även satsningar inom forskningsinfrastruktur. Dessa satsningar ska genomföras och inkluderas därmed inte i målet ekonomi i balans till 2023. Det ackumulerade centrala kapitalet var vid utgången av 2019 133 mnkr.

På övergripande nivå ansvarar vicerektorerna och universitetsdirektören för att föra dialog med alla prefekter/motsvarande respektive alla avdelningschefer inom förvaltningen i syfte att genomlysna ekonomin. De ansvarar även för att ta fram åtgärder inom respektive områdesnämnds ansvarsområde och inom universitetsförvaltningen. I detta är dialog rörande den budgetering på institutionsnivå som redan gjorts för 2020 en viktig del liksom vidtagandet av åtgärder för att den ska ge ett utfall som ligger närmare balans.

Utbrottet av coronaviruset innebär stora utmaningar. Vad gäller universitetets utbildning så bedrivs den sedan 18 mars på distans. Målsättningen är att kurser och program så långt det är möjligt ska genomföras som planerat, men bedrivs på distans. Tack vare stora ansträngningar från alla universitetets institutioner så har övergången till distansundervisning i stort sett kunnat genomföras. Utbildningsdepartementet har samtidigt efterfrågat ett utökat utbildningsåtagande från landets lärosäten givet de stora förändringarna på arbetsmarknaden. En viktig del i att nå målet ekonomi i balans är att vidta åtgärder så att universitetet uppfyller sitt utbildningsåtagande och därmed når takbeloppet. Effekterna av coronaviruset är svåra att överblicka när det gäller möjligheterna att nå takbeloppet 2020, genomströmningen under vårterminen påverkas troligen negativt medan studenttillströmningen till höstterminen kan antas öka utifrån arbetsmarknadsläget. Målet bör vara att universitetet når sitt utbildningsåtagande senast 2021 och att en överproduktion kan ske 2022. Här kan ett sätt vara att dra nytta av de digitala möjligheter som öppnats i och med övergången till distansundervisning i samband med utbrottet av coronaviruset. För en mer långsiktig planering av universitetets utbildningar och uppfyllande av takbeloppet är det viktigt med en genomlysning av utbildningarna och strategiska överväganden rörande utbildningsutbudet. Områdena har sedan tidigare utarbetade strategier för sitt utbildningsutbud men dessa kan behöva ses över ytterligare för att optimalt nyttja universitetets fulla potential att bedriva utbildning av hög kvalitet och nå det tilldelade takbeloppet.

I och med att personalkostnader är universitetets enskilt största kostnad, ca 70 procent av de totala kostnaderna, är ett led i att säkerställa en långsiktig ekonomisk planering på institutionsnivå och inom förvaltningen att utarbeta översiktliga långsiktiga rekryteringsplaner för alla olika typer av anställningar såsom lärare, forskare, postdoktorer, doktorander och tekniskt/administrativ personal, som följs upp. I en ekonomiskt utmanande situation kan senareläggning av anställningar men även avveckling av anställningar vara ett led i att nå ekonomi i balans. Vissa tidsbegränsade anställningar såsom de för doktorander och postdoktorer innebär att anslagsmedel inte är långsiktigt uppbundna och medför möjlighet för institutioner/motsvarande att anpassa kostnadsläget. Vilka möjligheter olika institutioner har gällande hur stor andel av institutionens anslagsmedel som inte är upplåsta i långsiktiga åtaganden är därmed ett viktigt underlag för vicerektorernas diskussioner med respektive institutionsledning. Ytterligare en viktig information i dessa dialoger är hur bidragsmedel kan tas i anspråk för att minska andelen anslagsmedel som används. Inom alla delar av

universitetet behöver översyn och insatser för att minska kostnader för administrativa processer genomföras. Förenkling och effektivisering av arbetssätt är en central komponent i detta.

Rektor fattade 2017 beslut om att alla institutioner ska ha en administrativ chef med personalansvar för administrativ personal om inte synnerliga skäl föreligger. Det har varit ett viktigt led i stödet till prefekterna. För att ytterligare säkerställa ett adekvat stöd till prefekterna är det angeläget med ett bra ekonomiadministrativt stöd. Som ett led i detta är det viktigt att alla institutioner har en medarbetare som har rollen som ekonomiansvarig, en institutionsekonom. Rollen bör i möjligaste mån innehas av den administrativa chefen. Det viktigaste är dock att den som utses har den kompetens som krävs för att fylla rollen som institutionsekonom. Vid behov bistår universitetets ekonomichef institutioner/motsvarande i rekryteringen av ekonomikompetensen.

Rektor beslutar att:

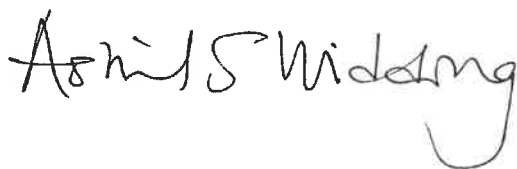
- Uppdra åt områdesnämnderna att under ledning av vicerektorerna utarbeta åtgärder för respektive område att nå en ekonomi i balans på områdesnivå år 2023 vilket innebär att inkomster och utgifter är lika stora och inte genererar underskott eller överskott på områdesnivå. För att uppnå detta mål ska vicerektorerna:
 - se över utbildningsutbudet och utarbeta långsiktiga strategier för ett utbildningsutbud som skapar goda förutsättningar att uppfylla universitetets utbildningsåtagande
 - identifiera och implementera åtgärder för att nå takbeloppet samt där så är möjligt överprestera
 - genomföra dialog med alla institutioner för att identifiera nödvändiga åtgärder för respektive institution samt tillse att de genomförs
 - vidta åtgärder för att budgeteringen för 2020 ska leda till ett utfall som ligger närmare balans mellan intäkter och kostnader.
 - se över organisations- och ledningsstrukturer för de institutioner som har särskilda ekonomiska utmaningar
 - tillse att respektive institution har översiktliga långsiktiga rekryteringsplaner för tillsvidareanställd personal samt i förekommande fall överväga om beslut om nyanställningar ska fattas i samråd med vicerektor
 - tillse att respektive institution har en utpekad person med rollen som institutionsekonom
 - inventera hur stor del av respektive institutions årliga tilldelning av anslagsmedel som inte är upplåsta i långsiktiga åtaganden
 - verka för att en större andel av forskningens kostnader bärs av externa forskningsbidrag
 - tillse att strategiskt viktiga åtgärder för att stärka områdets forskning och undervisning genomförs inom befintlig budgetram

- Uppdra åt universitetsdirektören att:
 - identifiera kostnadsbesparingar omfattande minst 31 mnkr vilket motsvarar 5 procent relaterat till 2020 års totala ram för förvaltningen, exkluderat temporära medel och medel för övriga gemensamma kostnader. Dessa ska genomföras och få full effekt senast år 2023.
 - tillse att alla beslut om anställningar inom förvaltningen 2020-2023 fattas i samråd med universitetsdirektören

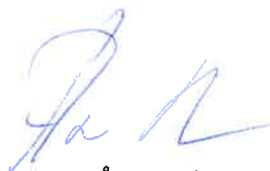
En översikt över planerade åtgärder ska lämnas till rektor senast 2020-06-18. Det är viktigt att de åtgärder som vidtas konsekvensberäknas så att de får önskad effekt. Uppföljning av åtgärderna kommer därefter att ske kontinuerligt enligt nedan:

- som en stående punkt vid områdesövergripande rådets sammanträden
- rapporteras till universitetets ledning i samband med månadsboksluten
- i samband med tertialuppföljningarna och då sammanställas i rapport som presenteras för universitetets ledning
- i en styrelserapport som rapporteras för universitetsstyrelsen i samband med tertialuppföljningarna
- i de återkommande avstämningar som rektor har med respektive vicerektor och universitetsdirektör

Detta beslut är fattat av rektor, professor Astrid Söderbergh Widding, i närvaro av prorektor, professor Clas Hättestrand, och universitetsdirektör Eino Örnfeldt. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande har varit Anna Riddarström, Ledningssekretariatet (protokollförare).

Astrid Söderbergh Widding

Åsa Borin